

מ"ת (מרכז) 3415-04-15 - מדינת ישראל נ' יוסף גנגנה

מ"ת (מרכז) 3415-04-15 - מדינת ישראל נ' יוסף גנגנה מחוזי מרכז

מ"ת (מרכז) 3415-04-15

תיק חיצוני: 238798/2013

מדינת ישראל

נגד

יוסף גנגנה (עציר)

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

[12.02.2017]

כבוד השופט ארז יקואל

החלטה

הדיון שלפניי עוסק בהחלטת הממונה על הפיקוח האלקטרוני, לפיה המשיב הפר את תנאי מעצרו בפיקוח אלקטרוני ולכן הושב למעצר במתקן כליאה. הצדדים חלוקים בשאלה, האם ראוי להתערב בהחלטת הממונה על הפיקוח האלקטרוני והם מפנים להפרות הנטענות ולסבירות שבהחלטה או להעדרה, בהתאמה.

רקע

1. כנגד המשיב ואחרים הוגש כתב אישום, המייחס לו שבעה אישומים בעבירות מרמה, הלבנת הון, סחיטה באיומים והדחת עד. בד בבד עם כתב האישום, הוגשה בקשה לעצור את המשיב עד לתום ההליכים בעניינו.
2. ביום 2.8.15, הורה בית המשפט על מעצרו של המשיב כמבוקש, בין היתר, לאחר שהתרשם כי לא ניתן לייחס לו את מידת האמון המתבקשת לצורך העדפת אמצעים שפגיעתם בחירותו פחותה. המשיב ערר על החלטה זו וביום 27.8.15, הותרה בחינת חלופת מעצר בעניינו (ר' בש"פ 5537/15 גנגנה נ' מדינת ישראל (27.8.15)).
3. בעקבות החלטה זו, הורה בית משפט זה על מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני, בתוספת להתחייבות עצמית בסכום של 750,000 ₪ ולהפקדה במזומן או ערבות בנקאית, בסכום של 350,000 ₪. המפקחים אשר אושרו על ידי בית המשפט, חתמו אף הם על ערבות צד ג' להבטחת תנאי המעצר בפיקוח אלקטרוני, בסכום של 200,000 ₪. בנוסף, נקבע כי ארבעה נכסים, אשר בבעלות המשיב, ישמשו אף הם להבטחת תנאי המעצר.
- עוד במסגרת התנאים המגבילים אשר הושתו על המשיב, נאסר עליו במפורש ליצור קשר ישיר או עקיף עם מי מהמעורבים בפרשה, לרבות כל העדים המפורטים בכתב האישום ולמעט רעייתו. בנוסף, ניתן צו עיכוב יציאה מהארץ כנגד המשיב ונאסר עליו לעסוק בתחום השמירה - במישרין או בעקיפין.
4. ביום 26.5.16, דחה בית המשפט את בקשת המשיב לשנות את כתובת מעצר הבית ולשוב ולהתגורר בפתח תקווה. המשיב ערר על החלטה זו (ר' בש"פ 4433/16 גנגנה נ' מדינת ישראל (7.6.16)) ובית המשפט העליון הורה על העתקת מקום המעצר כמבוקש, תוך הבהרה מפורשת כי כל הפרה של תנאי המעצר בפיקוח אלקטרוני, תוביל למעצרו של המשיב מאחורי סורג וברז.

5. ביום 18.1.17, נעצר המשיב בחשד כי הפר את תנאי המעצר בפיקוח אלקטרוני. ביום 23.1.17, נערך למשיב שימוע על ידי מנהלת הפיקוח האלקטרוני וביום 24.1.17, הוחלט על הפסקת מעצרו בפיקוח אלקטרוני. מכאן הדיון שלפני.

טענות הצדדים

6. המבקשת טוענת כי המשיב הפר את תנאי מעצרו, בניגוד להוראות בית המשפט ובניגוד להוראות בית המשפט העליון בעניינו, באופן שיש בו כדי להביא למעצרו עד לתום ההליכים ולחילוט ערבויותיו. המבקשת הבהירה שבמספר הזדמנויות, יצר המשיב קשר עם עדת תביעה מרכזית בפרשה ואף קשר קשר עם אחרים, במטרה נטענת להניא את העדה מלהעיד במשפט המתנהל כנגדו. הודגש כי יצירת הקשר בין המשיב לעדה, נעשתה הן באמצעות שיחות טלפוניות, הודעות טקסט ובאמצעות אחרים אשר פנו לבני משפחתה ולשם מטרה כאמור והן בכך שלפני מספר חודשים, הגיע המשיב למקום עבודתה של העדה, תוך הפרת התנאים המגבילים בהם נמצא ובניגוד מוחלט לאותם תנאים. עוד הודגש, כי ארבעת מפקחיו של המשיב נחקרו ומסרו שבמהלך הפיקוח, הם שומרים שהמשיב לא ייצא מביתו, אך בהינתן שמדובר בבית גדול מימדים והמשיב מנהל שיחות טלפון רבות, הם אינם מקפידים לוודא כי הוא אינו יוצר קשר עם עדי התביעה בפרשה. המבקשת הוסיפה וטענה, כי המפקחים - מרב לוזון ויעקב מלכה, כלל אינם מפקחים על המשיב בפועל וכי המפקח העיקרי הוא יצחק לוזון. המבקשת הפנתה לחקירתו של מר לוזון, במסגרתה מסר כי: "אמרו לפקח שלא יצא וזהו. לא זוכר מה. לא קראתי ולא התייחסתי זה לא עניין אותי. השופטת אמרה שאסור להיפגש עם עדים בתיק, אמרתי שאני לא מכיר עדים בתיק ואין לי שום קשר ואני לא יכול לפקח מי זה עדים ומי לא". המבקשת סבורה כי ההפרות המיוחסות למשיב נעשו בניגוד מובהק להחלטות בית המשפט העליון ובית המשפט זה וטוענת כי בנסיבות אלו, לא ניתן לייחס למשיב כל אמון ולכן יש להורות על השמתו במעצר במתקן כליאה. 7. המשיב טוען, מנגד, כי העובדות אליהן מפנה המבקשת, בנוגע להפרת תנאי המעצר מצדו, אינן בחומרה המצדיקה השמתו בתנאי מעצר ממש. המשיב סבור כי ההליך הנכון והמתאים בנסיבות כגון דא, אינו בירור אצל הממונה על הפיקוח האלקטרוני, כי אם דיון בבקשה לעיון חוזר. המשיב טוען כי הפרות תנאי מעצר, המצדיקות דיון במסגרת הפיקוח האלקטרוני, עוסקות ביציאה מתחום המעצר ולא בביצוע עבירה פלילית אחרת. המשיב הדגיש כי החלטת הממונה על הפיקוח האלקטרוני לא הייתה באה לעולם, אילולא פנתה אליו הפרקליטות ושטחה לפניו את טענותיה, לפיהן הוא הפר את תנאי מעצרו. לפיכך, כנטען, ברור כי אין המדובר בהפרה שבסמכותו של הממונה, כי אם בבקשה שהיה על הפרקליטות להגישה לבית המשפט. ב"כ המשיב הוסיף והדגיש, כי האישומים מושא הפרת תנאי המעצר המיוחסים למשיב, טרם הוגשו במסגרת כתב אישום מתוקן. לפיכך, החלטת הממונה המתבססת על אישומים אלו, נשענת על מסד משפטי בעייתי. אציין בהקשר זה כי בין לבין, הוגשה הודעה לפיה כתב האישום המתוקן (תוספת אישומים 8 ו-9 הכוללים את ההתייחסות הרלוונטיות לדיון זה), הוגש בהסכמה בתיק העיקרי. הסנגור הוסיף וטען, כי אין ראיות לכאורה להפרות תנאי המעצר המיוחסות למשיב. הסנגור הפנה לתיעוד הרענון שנערך לעדה יום לפני עדותה, שתוכנה להיערך ביום 12.12.16, ממנו עולה כי אין כל אזכור לכך שהמשיב או מי מטעמו פנה אליה בנוגע לעדותה. כן הפנה הסנגור לעובדות האישום השמיני בכתב האישום המתוקן ולחומר הראיות לכאורה שהצטבר בגינו, ממנו עולה, כטענתו, כי אין כל ראיה הקושרת את המשיב עצמו לאישום זה. עוד נטען, כי המשיב והעדה עבדו יחד בעבר במשך 10 שנים ואף היה ביניהם קשר רומנטי, בעוד שהעדה הכחישה קיומו של קשר רומנטי ביניהם. נחזה כי המשיב טוען, שפנייתו לעדה לא עסקה בעדותה כי אם בקשר שהיה ביניהם ובחשש כזה או אחר הנובע מכך.

דיון והכרעה

8. לאחר שעיינתי בהחלטת הממונה על הפיקוח האלקטרוני, בטענות הצדדים ובחומר הראיות שהוצג, הגעתי לכלל מסקנה כי בנסיבות המקרה הנדון, החלטתו אינה חורגת ממתחם הסבירות ואין מקום להתערבות שיפוטית בשיקול דעתו. התרשמתי כי המשיב מעל באמון שניתן בו, המהווה בסיס לכל העדפת תנאים שפגיעתם בחירותו פחותה. שוכנעתי כי לנוכח הפרות תנאי המעצר על ידו, לא ניתן לייחס לו את האמון המתבקש לשם המשך מעצרו בפיקוח אלקטרוני ויש להורות על מעצרו עד לתום ההליכים בעניינו.
9. סמכותו של הממונה על הפיקוח האלקטרוני להורות על הפסקת מעצר זה והשבת העצור למעצר במתקן כליאה, נעוצה בהוראת סעיף 22ח(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: "החוק"), המורה כי:
- "(1) היה לממונה יסוד סביר להניח כי מפוקח הפר את תנאי המעצר בפיקוח אלקטרוני וחזר והפר אותם גם לאחר התראה או כי הפר הפרה מהותית של תנאי הפיקוח, והוא קיבל דיווח בכתב מהמנהל או מי מטעמו על הפרות כאמור, רשאי הוא להורות על הפסקת המעצר בפיקוח אלקטרוני והחזרת המפוקח למעצר במקום מעצר;
- (2) לשם החלטתו לפי פסקה (1), ישקול הממונה, בין השאר, את חומרת העבירה שבה מואשם המפוקח ואת נסיבותיה, את מהות ההפרה ואת נסיבותיה, וכן נסיבות נוספות הנוגעות לעניין, ובכלל זה את היותו של המפוקח קטין";
10. לצד זאת, על בית המשפט לבחון את החלטת הממונה ולהחליט האם להותירה על כנה או לשנותה. על כך קובעת הוראת סעיף 22ח(ג) לחוק, לאמור:
- "...בית המשפט יבחן את החלטת הממונה ויהיה רשאי להותירה על כנה, לבטלה, או להורות על המשך החזקתו של העצור במעצר בפיקוח אלקטרוני, בתנאים שיקבע; בדיון לפי סעיף זה יחולו הוראות סעיף 21(ב)(2) ו-(ג); בסעיף זה, "בית המשפט" - בית המשפט שהורה על מעצרו של הנאשם בפיקוח אלקטרוני, ולעניין קטין - בית משפט לנוער או שופט נוער, כהגדרתם בחוק הנוער, ככל הניתן";
11. על הגדרתה של הפרה, המצדיקה את השבת העצור למעצר מאחורי סורג ובריח, עמד כב' השו' פוגלמן בבש"פ 8610/15 פלוני נ' מדינת ישראל (21.12.2015), לאמור:
- "כידוע, הפרת תנאי מעצר היא עילת מעצר עצמאית שאיננה זקוקה לתימוכין נוספים (ראו סעיף 21(א)) (2 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996)). אכן, לא כל הפרה של תנאי השחרור לחלופת מעצר מחייבת את ביטול החלופה. ההחלטה בנדון נתונה לשיקול דעתו של בית המשפט שבוחן את נסיבות המקרה, ובכלל זאת נסיבות העבירה, נסיבות העבריינות וטיב ההפרה. יחד עם זאת, מקום שנאשם בהליך פלילי מפר את תנאי שחרורו יתקשה בית המשפט לתת בו אמון בשנית, אמון שעומד בבסיס כל החלטה לשחרור לחלופת מעצר (ראו בש"פ 7576/12 ברגר נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (26.10.2012); בש"פ 6718/11 בן חמו נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (28.9.2011))."

12. במקרה הנדון, ההפרות המיוחסות למשיב, בדמות יצירת קשר חוזרת ונשנית, לכאורה, עם עדה במשפטו, הן מהותיות וחמורות והן מצדיקות את הפסקת המעצר האלקטרוני לאלתר. התרשמתי כי אין המדובר בהפרה פעוטה, ראשונה, שנעשתה בתום לב, או בהפרה שמקורה בטעות, או בפגם טכני שבמערך הפיקוח האלקטרוני. פנייה לעדים, בניגוד מובהק לתנאי הפיקוח ולאחר שהמשיב הוזר חזר והזר, הן בהחלטות בית המשפט זה והן בהחלטות בית המשפט העליון - אינה יכולה להיחשב אלא כהפרה מהותית, המצדיקה את השבתו למעצר במתקן כליאה. על המשיב היה להלך זהיר על בהונות רגליו בעת ששהה במעצר בפיקוח אלקטרוני והוא כשל בכך.

13. בהינתן כי אין המדובר בהפרה פעוטה ולאור האזהרות החוזרות ונשנות שלהן זכה המשיב, יש לראות בהתנהלותו כפגיעה חמורה באמון שניתן לייחס לו. יפים לעניין זה דבריה של השופטת ברלינר בבש"פ 9854/06 עאטיאס נ' מדינת ישראל (13.12.06), בזו הלשון:

"בבסיסו, שחרור בערובה הוא מעין חוזה אמון בין המשוחרר לבין בית המשפט. המשוחרר מתחייב לכך שיעמוד בתנאים ובית המשפט, בהנחה שהוא נותן בו אמון - מורה על שחררו. כל האמצעים הנוספים, יהיו אלו מפקחים בשר ודם או איזוק אלקטרוני, אינם אלא חישוקים שנועדו להבטיח את קיומו של החוזה, אולם אינם יכולים להוות את בסיסו. מקום שבסיס זה אינו קיים, גם איזוק אלקטרוני לא יהווה מענה".

יודגש, כי בהחלטת בית המשפט העליון מיום 27.8.15, הוזר המשיב, כך:

"...ובמיוחד יוזר העורר אזהרה חמורה שבחמורות שלא להעז להפר את התנאים, שכן משמע הדבר עלול להיות סורג ובריח" (ר' בש"פ 5537/15 הנ"ל).

גם בבש"פ 4433/16 הנ"ל, הורה בית המשפט העליון, כי:

"...יובהר, בהתחשב בהעתקת מקום המעצר בפיקוח אלקטרוני לפתח תקוה, כל הפרה של תנאי המעצר בפיקוח אלקטרוני תוביל למעצרו של העורר מאחורי סורג ובריח".

אזהרה דומה הושמעה גם מבית משפט זה, בהחלטתו מיום 7.10.15 שבגדרה נעצר המשיב בפיקוח אלקטרוני.

14. הנה כי כן, המשיב ניצל את האמון שניתן בו לצורך יצירת קשר עם העדה, בניגוד מוחלט ומובהק לשורה של החלטות שיפוטיות שניתנו בעניינו, באופן המקשה לייחס לו את מידת האמון הנדרשת לשם השבתו לאותם תנאי המעצר שהפר במו ידיו. בנסיבות דומות, קבע בית המשפט כי:

"בענייננו, נקודת המוצא היא החלטתה של השופטת ד' ברק-ארז אשר מצאה "לא בלב קל" לשחרר את העורר לחלופת מעצר בתנאים קפדניים והדוקים ביותר. בתנאים אלה לא עמד העורר... ויש בו גם כדי ללמד על כך שהמפקחים עליו לא ביצעו את תפקידם כנדרש" (ר' בש"פ 8610/15 פלוני נ' מדינת ישראל (21.12.15)).

15. למעלה מן הצורך, אציין כי אינני מקבל את טענת המשיב, לפיה אין ראיות לכאורה להפרות המיוחסות לו. הוראת סעיף 22(ב)(1) לחוק, מורה כי:

"היה לממונה יסוד סביר להניח כי מפקח הפר את תנאי המעצר בפיקוח אלקטרוני וחזר והפר אותם גם לאחר התראה או כי הפר הפרה מהותית..."

16. נחזה כי המחוקק לא כלל בהוראותיו כורח בבחינת קיומן של ראיות לכאורה להפרת תנאי המעצר המיוחסת לעצור, גם אם מדובר בהפרה מסוג ביצוע עברה. לצד זאת, שעה שהמשיב עצמו אינו שולל כי אכן פנה לעדה, אלא שלטענתו פנה אליה אך במישור הקשר הרומנטי שהיה ביניהם, אין מחלוקת ממשית במישור הראיות לכאורה כי אכן פנה לעדה, באופן הנוגד את תנאי מעצרו. לפיכך, יש לדחות את טענות המשיב גם לגופן בנוגע לקיומן של ראיות לכאורה לעניין עצם פנייתו לעדה. גרסאותיהם השונות של המעורבים ביחס לעבירות מושא כתב האישום המתוקן ואם עולות כדי הדחת עד והפרת הוראה חוקית, תתבררנה בכור ההיתוך הראייתי של המשפט עצמו.

17. אין בידי לקבל את טענת הסנגור, לפיה כאשר מדובר בהפרת תנאי מעצר מסוג ביצוע עברה, יש לפעול בדרך של בקשה לעיון חוזר ולא באמצעות החלטת הממונה על הפיקוח האלקטרוני. הוראת סעיף 22(ז)(2) לחוק, קובעת כי הפרה מהותית של תנאי המעצר בפיקוח אלקטרוני, מונה, בין היתר, גם "ביצוע עבירה בתקופת הפיקוח". לפיכך, דחיתי את טענת הסנגור בהקשר זה.

18. לאור המקובץ, שיש בו גם ללמד שהמפקחים על המשיב לא עמדו בדרישות התפקיד - שוכנעתי כי החלטת הממונה על הפיקוח האלקטרוני היא החלטה סבירה וכי אין מקום להתערב בה. בנסיבות העניין, יש להורות על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים בעניינו.

ניתנה היום, 12 בפברואר 2017, בהעדר הצדדים.